

ZASADY ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA SYSTEMU WYKRYWANIA I ALARMOWANIA NA TERENIE GMINY MIASTO WĄBRZEŹNO

ROZDZIAŁ I

Postanowienia ogólne

§ 1.1. Wykrywanie zagrożeń, ostrzeganie i alarmowanie ludności realizowane jest w oparciu o System Wykrywania i Alarmowania (SWA). System ten przygotowuje się i organizuje w czasie pokoju, a rozwija w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń dla ludności i środowiska w czasie pokoju lub podczas podwyższania gotowości obronnej państwa.

2. System wykrywania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania polega na:

- 1) uzyskaniu informacji o zbliżaniu się lub stwierdzeniu faktu o wystąpieniu na określonym terenie zagrożenia życia i zdrowia ludzi, związanego ze stosowaniem środków rażenia, wystąpienia klęsk żywiołowych, awarii obiektów technicznych, skażeń chemicznych, promieniotwórczych, zakażeń biologicznych, powodzi i pożarów lub innych podobnych zdarzeń,
- 2) określaniu rodzaju, miejsca, skali i możliwych skutków zaistniałych zagrożeń oraz wyznaczaniu niebezpiecznych stref,
- 3) ostrzeganiu i alarmowaniu ludności o zbliżającym się zagrożeniu oraz informowaniu o zalecanych zasadach postępowania ludności w określonej sytuacji.

3. Cele ostrzegania i alarmowania:

- 1) unikanie strat w ludziach i środkach materialnych w sytuacji wystąpienia zagrożenia lub zdarzenia mającego charakter katastrofy,
- 2) zostaną osiągnięte poprzez:
 - a) działania zapobiegawcze,
 - b) monitorowanie stanu środowisk, w których powstają zagrożenia,
 - c) zapewnienie obiegu informacji między organami zarządzającymi w sytuacji wystąpienia zagrożenia, przekazanie ludności informacji o zagrożeniu w odpowiednim czasie.

4. Podstawowe definicje:

- 1) **alarm** - sygnał emitowany z dowolnego źródła informujący o wykryciu skażenia lub wystąpieniu sytuacji kryzysowej, które zaistniały na skutek katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, działań terrorystycznych lub na skutek zagrożenia wojennego lub wojny,

- 2) **alarmowanie** - działania mające na celu natychmiastowe przekazanie sygnału do właściwych terytorialnie władz, służb i do ludności na danym terenie, informującego o zagrożeniu skażeniem lub o sytuacji kryzysowej, które zaistniały na skutek katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, działań terrorystycznych lub na skutek zagrożenia wojennego lub wojny,
- 3) **monitoring skażeń** - systematyczna obserwacja prowadzona w określonych geograficznie punktach lub obszarach w celu wykrywania uwolnionych do środowiska materiałów powodujących skażenie lub w celu stwierdzenia zmian stopnia tego skażenia,
- 4) **ostrzeżenie** - działania mające na celu przekazanie komunikatów i informacji wyprzedzających, o prawdopodobnych zagrożeniach i zalecających podjęcie działań zabezpieczających i ochronnych oraz instruujących o sposobach wykonania takich działań,
- 5) **powiadomianie** - przekazanie, przy użyciu wszelkich dostępnych środków, określonych informacji mających na celu zaalarmowanie właściwych władz i ludności o możliwości wystąpienia zagrożenia, o jego wystąpieniu lub ustąpieniu oraz przekazanie informacji dotyczących sposobu postępowania w danym przypadku,
- 6) **skażenie** - zanieczyszczenie środowiska, w szczególności gruntu, wody, powietrza, żywności, pasz oraz powierzchni ciała ludzi lub zwierząt, niebezpiecznymi substancjami i mieszaninami chemicznymi, materiałami promieniotwórczymi lub zakaźnymi czynnikami biologicznymi, niezależnie od ich rodzaju i czasu ich oddziaływania,
- 7) **systemy wykrywania i alarmowania o skażeniach** - powiązane organizacyjno-techniczne elementy przeznaczone do identyfikacji skażeń, gromadzenia, przetwarzania i wstępnej analizy informacji o uwolnieniu do środowiska toksycznych środków chemicznych, materiałów promieniotwórczych, zakaźnych czynników biologicznych i powstaniu ognisk zakażeń, a także o powstałych w następstwie takich zdarzeń skażeniach oraz o potencjalnych źródłach tych zagrożeń,
- 8) **wykrywanie skażeń** - działanie realizowane w określonym rejonie i czasie w celu potwierdzenia lub wykluczenia obecności niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych, materiałów promieniotwórczych i zakaźnych czynników biologicznych,
- 9) **zakażenie** - skutki skażenia ludzi, zwierząt lub roślin zakaźnymi czynnikami biologicznymi.

ROZDZIAŁ II

Funkcjonowanie systemu wykrywania i alarmowania

§ 2. 1. Funkcjonowanie SWA na terenie Gminy Miasto Wąbrzeźno:

- a) określają, (coroczne) wytyczne Burmistrza Wąbrzeźna – Szefa Obrony Cywilnej Miasta Wąbrzeźno, do działalności w dziedzinie obrony cywilnej na terenie Gminy Miasto Wąbrzeźno,

- b) odbywa się w oparciu o dotychczas istniejące jednostki organizacyjne systemu wykrywania i alarmowania, określone w załączniku nr 2 do zarządzenia,
- 2.** W celu zapewnienia sprawnego rozwinięcia i funkcjonowania oraz gotowości systemu, ustala się następujące zasady działania SWA:
- 1) SWA osiąga pełną gotowość do działania przez rozwinięcie jednostek organizacyjnych w miejscach formowania. Czas rozwinięcia i osiągnięcia gotowości, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 zarządzenia, określa komendant formacji w planie działań,
 - 2) formacje obrony cywilnej wchodzące w skład SWA działają na podstawie planów działania, opracowanych przez komendantów tych formacji. Sposób tworzenia planu działania określają ramowe zasady sporządzania planu działania i dokumentowania na potrzeby SWA, uregulowane w załączniku nr 3 do zarządzenia,
 - 3) plany, o których mowa w pkt. 2, zatwierdzają szefowie obrony cywilnej tworzący formacje, po uzgodnieniu ich ze szczeblem nadrzędnym w oparciu o wykaz jednostek organizacyjnych zawartych w załączniku nr 2 do zarządzenia,
 - 4) w stanie stałej gotowości obronnej państwa terenowe organy obrony cywilnej, obowiązani są do:
 - a) utrzymania stopnia obsady osobowo-kadrowej formacji według danych wykazanych w planie działania,
 - b) aktualizowania planów działania poszczególnych formacji,
 - 5) jednostki SWA współdziałają ze służbami i instytucjami, których statutowa działalność jest związana z monitorowaniem zjawisk stanowiących zagrożenie dla ludności oraz koordynują ich działania w czasie wystąpienia tego zagrożenia. Współdziałanie to polega na wzajemnej wymianie informacji uzyskanych w toku własnej statutowej działalności, a mających bezpośredni lub pośredni związek z występowaniem zagrożeń ludności, ich wykrywaniem oraz informowaniem, ostrzeganiem i alarmowaniem,
 - 6) w sytuacji nadzwyczajnej Szef Obrony Cywilnej Miasta może doraźnie określić sposób postępowania dla jednostek współdziałających, adekwatny do sytuacji.
- 3.** Całkowite lub częściowe rozwinięcie systemu następuje na podstawie § 3 ust.1 pkt 4 zarządzenia.
- 4.** W czasie pokoju Szef Obrony Cywilnej Gminy Miasto Wąbrzeźno może zarządzić rozwinięcie SWA na administrowanym terenie w przypadku zaistnienia nadzwyczajnych zagrożeń ludzi i środowiska, a także przeprowadzenia treningów i ćwiczeń – wyłącznie na czas trwania tych zagrożeń, treningów i ćwiczeń.
- 5.** Jednostki organizacyjne SWA po rozwinięciu systemu, działają na zasadach całodobowych dyżurów chyba, że Szef Obrony Cywilnej Miasta postanowi inaczej, przepis § 3 ust. 1 pkt 4 zarządzenia, stosuje się odpowiednio.

ROZDZIAŁ III

Zadania i organizacja

§ 3.1. Podstawowe zadania jednostek organizacyjnych wskazanych w § 2 pkt 1 lit. b określają, (co rocznie) wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju w sprawie normatywów, w zakresie zaopatrywania organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej, z uwzględnieniem ramowych struktur organizacyjnych i podstawowych zadań formacji obrony cywilnej.

2. Szczegółowe zadania:

- 1) wykrywanie i rozpoznawanie skażeń,
- 2) pobieranie próbek i określanie stopnia skażenia i zakażenia produktów żywnościowych, wody, powietrza i gleby,
- 3) oznaczanie stref niebezpiecznych,
- 4) wstępna prognoza skutków zagrożeń,
- 5) przekazywanie danych o zagrożeniach (w tym skażeniach) do jednostek nadrzędnych, podległych i współdziałających,
- 6) przekazywanie komunikatów i sygnałów alarmowych dla ludności oraz powiadamianie sił ratowniczych,
- 7) określanie skutków zdarzeń oraz prognozowanie ich rozwoju,
- 8) informowanie ludności o zalecanych sposobach postępowania,
- 9) wymiana informacji z sąsiednimi województwami i innymi jednostkami organizacyjnymi według przyjętych procedur,
- 10) okresowe prowadzenie pomiarów skażeń,
- 11) podejmowanie działań zabezpieczających i ochronnych oraz instruowanie o sposobach wykonania takich działań,
- 12) opracowywanie informacji, wniosków i propozycji dla organów kierowania w gminie, w zakresie rozwoju sytuacji kryzysowej oraz przeciwdziałaniu skutkom potencjalnych i zaistniałych zagrożeń,
- 13) prowadzenie nasłuchu w radiowej sieci ostrzegania.

§ 4. Na terenie gminy szef obrony cywilnej:

- 1) powołuje drużynę wykrywania i alarmowania oraz drużynę pobierania próbek, przepis § 5 ust. 3 zarządzenia stosuje się odpowiednio,
- 2) wytypuje przedsiębiorstwa, obiekty i jednostki organizacyjne, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 2 zarządzenia SWA, w których nie powołano drużyny wykrywania i alarmowania, ale których służby dyżurne działają w ramach systemu wczesnego ostrzegania i będą realizowały zadania określone w tym systemie dla potrzeb obrony cywilnej,

- 3) będzie sprawował nadzór nad opracowaniem i aktualizacją niezbędnej dokumentacji dla utworzonych drużyn wykrywania i alarmowania, ich wyposażenia w sprzęt specjalistyczny oraz szkolenie.

ROZDZIAŁ IV

Zasady przekazywania informacji i alarmowania.

§ 5.1. Metody i sposoby przekazywania informacji określone są obowiązującymi normami i standardami ogólnokrajowymi oraz przepisami resortowymi (zarządzenie SWO i „Wykaz Abonentów Radiowej Sieci Zarządzania Wojewody”). W sytuacji awaryjnej szef obrony cywilnej województwa może doraźnie ujednoczyć sposób postępowania dla jednostek współdziałających o różnym podporządkowaniu.

2. Ustala się następujące zasady przekazywania informacji w SWA dla jednostek nadrzędnych, podległych i współdziałających:

1) natychmiastowe przekazywanie informacji:

- a) wykryciu wybuchu jądrowego,
- b) o wykryciu skażenia promieniotwórczego - natychmiast po wzroście mocy dawki tła promieniowania gamma powyżej dwukrotnej wartości oraz po ponownym jej wzroście o dowolną wartość,
- c) o wykryciu skażeń chemicznych - natychmiast po zaobserwowaniu użycia bojowych środków trujących lub wyzwoleniu niebezpiecznych materiałów chemicznych i określeniu kierunku przesuwania się obłoku skażonego powietrza oraz po określeniu rodzaju środka lub materiału i ewentualnej granicy terenu skażonego (zasięgu obłoku skażonego powietrza),
- d) o wykryciu innych zagrożeń - określając rodzaj zagrożenia,
- e) o awarii i katastrofie oraz wzroście mocy dawki promieniowania szkodliwego dla organizmu,
- f) o zagrożeniach naturalnych: powodziach, pożarach i sytuacjach wywołanych anomaliami pogodowymi,

2) okresowo przekazuje się informacje dotyczące pomiarów mocy dawki promieniowania gamma, kontroli napromieniowania ludności, skażenia komponentów środowiska i żywności oraz warunków meteorologicznych. Częstotliwość przekazywanych okresowo informacji określa się według odrębnych ustaleń,

3) treść przekazywanych informacji przechowuje się na nośnikach trwałych tj. pamięci zewnętrznej, płyty CD i DVD lub w teczkach w postaci dziennika działania w formie papierowej.

§ 6. Ustala się ogólne zasady ostrzegania i alarmowania:

1) rodzaje alarmów, treść komunikatów ostrzegawczych, sygnały alarmowe i sposób ich ogłaszania określa załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 r. (Dz.U z 2013 r. poz. 96) w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich występowaniu oraz właściwości organów w tych sprawach,

- 2) za upowszechnienie sygnału, o których mowa w lit. a, wśród ludności odpowiedzialni są szefowie obrony cywilnej,
- 3) przekazywanie informacji o zagrożeniach, komunikatów ostrzegawczych i sygnałów alarmowych odbywa się w pierwszej kolejności za pośrednictwem dostępnych środków łączności oraz środków masowego przekazu m.in.
 - a) Regionalny System Ostrzegania - RSO,
 - b) aplikacje webowych i komórkowe,
 - c) Internetu i innych,
- 4) dopuszcza się przekazywanie ostrzeżeń i alarmowanie ludności w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie,
- 5) organy administracji publicznej oraz inni dysponenti systemów lub środków łączności zapewniają możliwość ich wykorzystania na potrzeby przekazywania informacji o zagrożeniach i alarmowania uwzględniając zasady priorytetu organu administracji rządowej,
- 6) za stworzenie warunków do działania oraz przygotowanie do działania urządzeń alarmowych odpowiada organ administracji publicznej w zakresie swojej właściwości terytorialnej.

§ 7. Do ostrzegania i alarmowania ludności uprawnieni są szefowie obrony cywilnej, o których mowa w § 2 ust. 4.

- 1) Ostrzeganie i alarmowanie ludności w zależności od skali i skutków:
 - a) o zagrożeniach niewymagających natychmiastowych działań ochronnych, informuje się ludność w komunikatach nadawanych przez środki masowego przekazu, o których mowa w § 6 pkt 3. Treść komunikatu ustala Szef Obrony Cywilnej Gminy lub dyrektor WBZK, stosownie do rodzaju i skali zagrożeń,
 - b) o zagrożeniach wymagających natychmiastowych działań ochronnych, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt 1, informuje się ludność za pośrednictwem sygnałów powszechnego ostrzegania i alarmowania, zgodnie z § 6 pkt 1 oraz wymienionych w § 4 załącznika nr 1 do zarządzenia SWO. O sposobie przekazania informacji decyduje Szef Obrony Cywilnej Miasta, stosownie do rodzaju i skali zagrożeń.

§ 8. Szef Obrony Cywilnej Miasta odpowiedzialni są za zapewnienie łączności radiotelefonicznej i telefonicznej dla potrzeb działających na ich terenie jednostek organizacyjnych SWA - w oparciu o sprzęt przewidziany w tabelach należności, określonych w Wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju, w sprawie normatywów w zakresie zaopatrywania organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej z uwzględnieniem ramowych struktur organizacyjnych i podstawowych zadań formacji.

ROZDZIAŁ V

Wyposażanie formacji oraz siły i środki

§ 9.1. Podstawowe wyposażenie formacji określają wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju w sprawie normatywów, w zakresie zaopatrywania organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej z uwzględnieniem ramowych struktur organizacyjnych i podstawowych zadań formacji obrony cywilnej.

2. Szczegółowe (specjalistyczne) wyposażenie oraz siły i środki, w oparciu o wytyczne wymienione w pkt 1 zgodnie z § 5 ust. 1 zarządzenia określają i zatwierdzają szefowie obrony cywilnej na administrowanym terenie.
3. Przyjmuje się, że zasoby sprzętowe ustalane dla potrzeb obrony cywilnej z wykorzystaniem normatywu nie mogą być przewidziane tylko na czas zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny. Zasoby te winny być wykorzystywane w normalnych (codziennych) warunkach funkcjonowania państwa, w szczególności podczas:
 - 1) działań ratowniczych,
 - 2) szkoleń oraz realizacji bieżących zadań i obowiązków nałożonych na formację SWA na potrzeby obrony cywilnej,
 - 3) zagrożeń generujących potrzebę udzielenia potrzebującym pomocy humanitarnej.
4. Sprzęt, o którym mowa w ust. 3 powinien być użytkowany zgodnie z jego przeznaczeniem przez komendantów formacji SWA lub osoby wymienione w planie działania.
5. Komendanci formacji, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 2 występują pisemnie do szefów OC – zgodnie z właściwością, o uzupełnienie podstawowego wyposażenia formacji. Zakup sprzętu niewymienionego w ust. 1 wymaga dodatkowo pisemnego uzasadnienia i akceptacji szefa obrony cywilnej szczebla nadrzędnego.

ROZDZIAŁ VI

Przepisy końcowe

§ 10.1. Punktem centralnym (centrum dyspozycyjnym) SWA w Gminie Miasto Wąbrzeźno jest Urząd Miasta Wąbrzeźno (a w czasie zagrożeń Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego).

W ramach SWA w Urzędzie Miasta prowadzona jest wymiana informacji z jednostkami podległymi i nadzorowanymi przez Ministra Obrony Narodowej, jednostkami Policji i Państwowej Straży Pożarnej, służb sanitarnych, meteorologicznych, ochrony środowiska, weterynaryjnych itp. w zakresie przekazywania danych dotyczących awarii, katastrof, skażeń, zakażeń i innych nadzwyczajnych zagrożeń dla ludności i środowiska. Okresowo przekazywane są również dane dotyczące warunków meteorologicznych, pomiarów mocy dawki w terenie, kontroli napromienienia, skażeń komponentów środowiska i żywności.

Urząd Miasta przekazuje informacje o zagrożeniach do Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego.

2. Do zasadniczych zadań nadzorczych i koordynacyjnych, realizowanych przez Urząd Miasta w ramach SWA, należy:

- 1) koordynacja działań elementów wchodzących w skład SWA w sytuacji wystąpienia zagrożeń, skażeń i zakażeń oraz podczas treningów i ćwiczeń,
- 2) utrzymywanie łączności ze wszystkimi jednostkami i instytucjami, wchodzącymi w skład SWA, oraz zapewnienie sprawnego obiegu informacji o sytuacji zagrożeń, skażeń i zakażeń,
- 3) zbieranie informacji z elementów SWA oraz innych dostępnych źródeł o skażeniach chemicznych, biologicznych i promieniotwórczych (radiacyjnych), powstałych w wyniku zagrożeń czynnikami masowego rażenia - CBRN i innych nadzwyczajnych zagrożeniach ludności i środowiska, występujących na obszarze gminy oraz gmin sąsiednich,
- 4) prowadzenie analizy danych, otrzymywanych z elementów SWA oraz prognozowanie sytuacji zagrożeń, skażeń i zakażeń,
- 5) opracowanie, w uzgodnieniu z pozostałymi elementami, wchodzącymi w skład SWA, informacji dotyczących:
 - a) utrzymywania i aktualizacji baz danych o źródłach zagrożeń,
 - b) utrzymywania odpowiednich sił i środków w gotowości do podjęcia działań oraz ich uruchamiania w przypadkach wystąpienia zagrożeń,
 - c) funkcjonowania, koordynacji i interoperacyjności SWA i przekazywanie ich do rozpatrzenia właściwym organom,
- 6) utrzymanie sprawnej łączności z formacjami szczebla gminnego i powiatowego, wchodzącymi w skład systemu SWA,
- 7) prognozowanie i określenie rzeczywistej sytuacji zagrożeń,
- 8) opracowanie wniosków i propozycji do decyzji Burmistrza,
- 9) sprawowanie nadzoru nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności,
- 10) przekazywanie danych o zagrożeniach do sąsiednich gmin oraz do jednostek organizacyjnych Krajowego Systemu Wykrywania Skażeń i Alarmowania (KSWSiA),
- 11) przekazywanie decyzji Burmistrza oraz organów szczebla nadrzędnego w zakresie wykrywania, rozpoznawania i alarmowania ludności.

§ 11.1. Plany działania DWA zgodnie § 2 ust. 2 pkt 3, przed zatwierdzeniem przez właściwego terenowo szefa obrony cywilnej należy uzgodnić z Szefem Obrony Cywilnej Powiatu lub osobą przez niego wyznaczoną posiadającą pisemne upoważnienie.

2. Plany działania DWA zatwierdza Burmistrz Wąbrzeźna - Szef Obrony Cywilnej Miasta.

§ 12.1. W celu systematycznego doskonalenia kadr systemu oraz sprawdzenia stanu technicznego infrastruktury systemu uczestniczy się w treningach stałych:

- 1) ćwiczenie systemu SWA w całym powiecie - raz na dwa lata,
 - 2) ciche próby systemów alarmowych – raz na kwartał,
 - 3) system ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach można uruchomić w ramach zaplanowanych ćwiczeń oraz z okazji świąt państwowych.
- 2.** Terminy ćwiczeń i treningów dla jednostek organizacyjnych, zostaną określone w harmonogramie szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.